

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W GDAŃSKU

LGD.410.18.1.2024

Pan
Henryk Józef Smolarz
Dyrektor Generalny
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/038 – Nieodpłatne przekazywanie nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Pruszczu Gdańskim (dalej: „OT KOWR”), ul. Powstańców Warszawy 28, 83-000 Pruszcz Gdański
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Józef Smolarz, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa ¹ , od 10 stycznia 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1. Małgorzata Gośniowska-Kola, p.o. Dyrektora Generalnego KOWR, od 29 października 2020 r. do 31 marca 2022 r., 2. Waldemar Humięcki, Dyrektor Generalny KOWR, od 1 kwietnia 2022 r. do 9 stycznia 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 – do dnia zakończenia czynności kontrolnych ² , z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą. W przypadku nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych kościołom i innym związkom wyznaniowym okres kontroli obejmuje również 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontrolerzy	1. Adam Gęstwicki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/126/2024 z 6 sierpnia 2024 r. 2. Radosław Sobuś, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/122/2024 z 16 lipca 2024 r.

(akta kontroli str.1-5)

¹ Dalej: Dyrektor Generalny KOWR.

² Do 17 września 20124 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W OT KOWR realizowano zadania w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (dalej: „Zasób WRSP”) jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: „JST”) i dla jednostek organizacyjnych Polskiego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (dalej: „Lasy Państwowe”). Badanie próby 12 spraw (umów)⁵ prowadzonych i zakończonych w latach 2021-2024 (I kw.), dotyczących nieodpłatnego przekazania nieruchomości do JST z Zasobu WRSP wykazało, że w OT KOWR rzetelnie prowadzono kontrolę kompletności wniosków JST w tym zakresie. W przypadkach gdy wnioski nie spełniały wymogów wynikających z Wytycznych w sprawie nieodpłatnego przekazywania JST nieruchomości⁶ lub gdy nie zawierały kompletu niezbędnych załączników OT KOWR występował do wnioskodawców o ich uzupełnienie, a ich dalsze procedowanie było uzależnione od jego dokonania. Rzetelnie przeprowadzono czynności niezbędne do rozpoznania spraw, odpowiednio je dokumentując. Rzetelnie przygotowano wnioski o zgodę ministra właściwego ds. rozwoju wsi na przekazanie nieruchomości. W badanej próbie nie wystąpiły błędy w ww. wnioskach. W przypadkach tego wymagających wnioski te zostały przez OT KOWR uzupełnione zgodnie z dyspozycją ministra. W umowach (aktach notarialnych) dotyczących nieodpłatnego przekazania nieruchomości rolnych zamieszczano m.in. klauzulę wynikającą jedynie z treści art. 24 ust. 5a pkt 1 ustawy o gospodarowaniu dotyczącą żądania zwrotu od JST aktualnej wartości pieniężnej nieruchomości w przypadku zbycia lub przeznaczenia nieruchomości na inne cele niż określone w umowie przed upływem 10 lat od dnia jej nabycia. Ponadto w aktach notarialnych zobowiązywano JST do zamieszczenia na terenie przekazanych nieruchomości i gruntów stosownych tablic informacyjnych i pamiątkowych.

W OT KOWR w kontrolowanym okresie planowano i przeprowadzano kontrole dotyczące wykorzystania gruntów przekazanych nieodpłatnie JST w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu⁷. Po stwierdzeniu przez OT KOWR nieprawidłowości w zakresie sposobu wykorzystywania nieruchomości przez JST podejmowano działania polegające m.in. na rozpatrywaniu wyjaśnień złożonych przez JST, a następnie w przypadkach gdy z ich analizy wynikało, że cel zawarty w umowach nie został spełniony występowano do JST o zwrot aktualnej wartości pieniężnej przekazanych nieruchomości na podstawie art. 24 ust. 5a ustawy o gospodarowaniu lub o zwrot przekazanej nieruchomości. W niektórych, szczególnych i uzasadnionych przypadkach OT KOWR wyrażał zgodę na zwrot przez JST przekazanej nieruchomości do Zasobu WRSP⁸.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Próba 12 spraw dobranych do badania według osądu kontrolera (sprawy nr: 616728, 616668, 616456, 616467, 616936, 616184, 616110, 616861, 615381, 616185, 616269, 616405).

⁶ Wytyczne w sprawie nieodpłatnego przekazywania jednostce samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 589, dalej: „ustawa o gospodarowaniu”) stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 40/2023/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 16 maja 2023 r. w sprawie w sprawie nieodpłatnego przekazywania na własność mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, (dalej: „Wytyczne w sprawie nieodpłatnego przekazywania JST nieruchomości”). Od 16 kwietnia 2024 r. obowiązywały Wytyczne w sprawie nieodpłatnego przekazywania jednostce samorządu terytorialnego nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu stanowiące załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 14/2024/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 16 kwietnia 2024 r. w sprawie w sprawie nieodpłatnego przekazywania na własność mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

⁷ Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 589, ze zm.).

⁸ Zgodnie z art. 24 ust. 5aa ustawy o gospodarowaniu.

967

W OT KOWR weryfikowano wnioski i pisma jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych oraz osób prawnych Kościoła Katolickiego i prawidłowo podejmowano rozstrzygnięcia w przedmiocie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych albo jego odmowy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja przez Oddział Terenowy Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa⁹

1.1 Rozdysponowanie nieruchomości rolnych Zasobu WRSP będących w dyspozycji OT KOWR

Opis stanu faktycznego

Powierzchnia nieruchomości rolnych Zasobu WRSP na obszarze działania OT KOWR w Pruszczu Gdańskim na 31 grudnia 2020 r., 2021 r., 2022 r., 2023 r. oraz na 30 czerwca 2024 r. wyniosła odpowiednio: 87 468,0 ha, 86 449,0 ha, 86 171,0 ha, 85 263,0 ha oraz 84 994,0 ha.

Sposób zagospodarowania powyższych gruntów we wskazanych terminach kształtował się następująco:

- 1) grunty wydzierżawione: 68 751,0 ha, 68 410,0 ha, 68 155,0 ha, 68 073,0 ha oraz 69 514,0 ha,
- 2) grunty pozostające w użytkowaniu wieczystym: 5 249,0 ha, 4 700,0 ha, 4 664,0 ha, 4 647,0 ha oraz 4 644,0 ha,
- 3) grunty będące w trwałym zarządzie: 446,0 ha, 447,0 ha, 446,0 ha, 109,0 ha oraz 109,0 ha,
- 4) grunty pozostające w dożywotnim bądź bezumownym użytkowaniu: 540,0 ha, 477,0 ha, 507,0 ha, 226,0 ha oraz 212,0 ha,
- 5) grunty użytkowane przez podmioty określone w ustawie z 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne¹⁰ oraz nieodpłatnie przekazane w trwały zarząd Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad: 2 560,0 ha, 2 537,0 ha, 2 343,0 ha, 2 154,0 ha oraz 1 952,0 ha.

Ponadto w skład powierzchni nieruchomości rolnych będących w dyspozycji OT KOWR wchodziły grunty pozostałe do rozdysponowania i wyniosły odpowiednio: 9 922,0 ha, 9 877,0 ha, 10 056,0 ha, 10 054,0 ha oraz 8 563,0 ha.

(akta kontroli str.16-52, 653-686)

Sposób rozdysponowania gruntów Zasobu WRSP w latach 2020-2023 oraz w 2024 r.¹¹ dotyczył przede wszystkim sprzedaży nieruchomości rolnych – o łącznych powierzchniach: 335,0 ha, 231,0 ha, 203,0 ha, 169,0 ha i 68,0 ha oraz wydzierżawienia tego typu nieruchomości – o łącznych powierzchniach: 2 224,0 ha, 2 353,0 ha, 2 075,0 ha, 2 317,0 ha i 1 976,0 ha.

Rozdysponowanie gruntów na obszarze działania OT KOWR obejmowało również nieodpłatne przekazania nieruchomości rolnych, których łączne powierzchnie wyniosły odpowiednio: 92,0 ha, 320,0 ha, 175,0 ha, 405,0 ha oraz 301,0 ha.

⁹ Dalej: Zasób WRSP.

¹⁰ Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, ze zm., dalej: „ustawa Prawo wodne”.

¹¹ Do 30 czerwca.

Łączna powierzchnia nieodpłatnie przekazanych jednostkom samorządu terytorialnego¹² nieruchomości rolnych w okresie objętym kontrolą wyniosła 218,0 ha, a w poszczególnych okresach odpowiednio: 10,0 ha, 30,0 ha, 13,0 ha, 42,0 ha i 123,0 ha¹³.

W latach 2020-2023 powyższe rozdysponowanie obejmowało nieodpłatnie przekazane gminom i spółdzielniom wynajętych lokali mieszkalnych i gruntów zabudowanych obiektami infrastruktury technicznej, towarzyszących budynkom mieszkalnym, których powierzchnia w poszczególnych latach wyniosła: 6,0 ha, 1,0 ha, 1,0 ha i 2,0 ha.

Łączna powierzchnia nieodpłatnie przekazanych Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe¹⁴ gruntów w okresie objętym kontrolą wyniosła w roku: 2021 – 24,4 ha, 2022 – 2,2 ha i 2023 – 12,4 ha. W 2024 r. nie wystąpiło przekazanie nieruchomości rolnych na rzecz Lasów Państwowych.

W okresie objętym kontrolą nie przekazano gruntów kościołom bądź innym związkom wyznaniowym, fundacjom i organizacjom pożytku publicznego, a także nie wniesiono żadnych nieruchomości rolnych jako aport do spółek.

W latach 2020-2024 nieodpłatnie przekazano osobom fizycznym i innym podmiotom¹⁵ grunty o łącznej powierzchni 1 021 ha, w tym w kolejnych latach odpowiednio: 67,0 ha, 266,0 ha, 160,0 ha, 350,0 ha i 178,0 ha.

Ponadto w badanym okresie rozdysponowano nieruchomości rolne w innych formach¹⁶ o łącznej powierzchni 43,6 ha, w tym w roku: 2020 – 0,4 ha, 2021 – 18,0 ha, 2022 – 7 ha i 2023 – 0,2 ha.

(akta kontroli str.16-52, 653-686)

¹² Dalej: JST.

¹³ W tym nieruchomości rolnych Zasobu WRSP o powierzchni 48,9 ha przekazanych nieodpłatnie JST na podstawie umów zawartych w okresie objętym kontrolą w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c i ust. 5c oraz art. 43 ust. 2 i art. 44 ust. 1 ustawy o gospodarowaniu, które omówiono w punkcie 1.2. wystąpienia pokontrolnego oraz grunty rolne nieodpłatnie przekazane JST na mocy innych przepisów dotyczących przejścia nieruchomości z mocy prawa na własność gminy, powiatu, województwa; decyzji i zezwoleń na realizację inwestycji drogowych; nieodpłatnego przekazania nieruchomości JST w związku z reformą administracji publicznej oraz przekazania gruntów pod wodami stojącymi (Ws) na rzecz właściwego starostwa.

¹⁴ Dalej: Lasy Państwowe.

¹⁵ W tym na rzecz:

- osób fizycznych – na podstawie: art. 118 ust. 1 i 2 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 90, ze zm.) – w latach 2020-2024 (pryzywanie własności nieruchomości), art. 172 §1 i §2 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, ze zm.) – w latach 2020-2024 (zasiedzenie), decyzji ministra lub wojewody po postępowaniu administracyjnym albo wyroku sądu w 2021 r. (przywócenie własności nieruchomości byłym właścicielom),
- organów właściwych ds. gospodarowania wodami publicznymi na podstawie art. 528 ustawy Prawo wodne – w latach 2020-2024 (przekazanie wód),
- Krajowego Zasobu Nieruchomości na podstawie art. 20 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 1026, ze zm.) – w latach 2021-2022 (przekazanie nieruchomości),
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na podstawie art. 24 ust. 6 ustawy o gospodarowaniu – w 2024 r. (przekazanie gruntów z urządzeniami, obiektami i sieciami niezbędnymi dla prowadzenia działalności przez tą jednostkę).

¹⁶ W tym:

- odpłatne przekształcenie prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – na podstawie art. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2024 r. poz. 900) oraz art. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2024 r. poz. 386) – w latach 2020-2024,
- nieodpłatne przekazanie w trwały zarząd na rzecz Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad na podstawie art. 24 ust. 7 ustawy o gospodarowaniu – w latach 2020-2023,
- oddanie w zarząd/trwały zarząd na podstawie art. 17a ust. 4 i art. 34 ustawy o gospodarowaniu – w latach 2020-2021, 16-52
- przekazanie w wieczyste użytkowanie na podstawie art. 17a ust. 5 ustawy o gospodarowaniu – w latach 2021-2023,
- przekazanie w administrowanie nieprodukcyjne na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy o gospodarowaniu – w latach 2022-2023.

969

Z wyjaśnień Dyrektora OT KOWR w sprawie przekazywania nieruchomości gruntowych pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi do Zasobu Wodnego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej: Wody Polskie) i z dokumentacji przedstawionej w tym zakresie wynika, że nieruchomości te były przekazywane na bieżąco, ale zdarzały się jednostkowe sporne sprawy i trudności proceduralne wynikające z odmiennej interpretacji przepisów ujętych w ustawie Prawo wodne. Na dzień 30 czerwca 2024 r w ewidencji OT KOWR znajdowało się 1 928,6 ha gruntów pod wodami powierzchniowymi płynącymi. W latach 2021-2023 OT KOWR w Pruszczu Gdańskim poinformował Wody Polskie w czterech pismach o konieczności regulacji stanu prawnego 31 zbiorników wodnych, dla których zgodnie z Prawem wodnym uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa powinny być wykonywane przez Wody Polskie. Kwestię ww. gruntów poruszył także Dyrektor Generalny KOWR w piśmie nr CEN.DGZ.WNZ.4200.11.2023.ZA. z dnia 25 maja 2023 r., z którego wynika m.in., że ustawa Prawo wodne w art. 219 wprowadziła procedurę ustalenia charakteru wód i że postępowania w tych sprawach prowadzone są przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, który po przeprowadzeniu postępowania wydaje decyzję administracyjną określającą charakter wód. Decyzja ta jest podstawą do dokonania zmian w ewidencji gruntów i budynków.

Dyrektor OT KOWR jednocześnie wskazał, że z przepisów ustawy Prawo Wodne wynika m.in. że:

- Wody Polskie z mocy prawa, z dniem wejścia w życie ustawy Prawo wodne reprezentują Skarb Państwa oraz wykonują uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa w stosunku do nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, które stanowią wody płynące ale ujawnienie tego prawa następuje dopiero po wydaniu decyzji właściwego wojewody,
- postępowanie w powyższych sprawach może być wszczęte jedynie na wniosek uprawnionego podmiotu (właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich) i to wnioskodawca określa zakres tego wniosku, który z kolei wyznacza granice sprawy podlegającej rozpoznaniu i rozstrzygnięciu w drodze decyzji, a wojewoda jest zobowiązany do rozstrzygnięcia sprawy w zakresie żądania strony (wnioskodawcy).

Jednocześnie Dyrektor OT dodał, że żaden przepis prawa nie obliguje wnioskodawcy (Wód Polskich) do wystąpienia z wnioskiem o potwierdzenie reprezentacji Skarbu Państwa przez Wody Polskie w odniesieniu do gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi, o czym przesadzają zapisy ujęte w art. 258 ust. 10 ustawy Prawo wodne.

Powyższe uwarunkowania prawne powodują problemy związane z przekazywaniem gruntów ujętych w ewidencji KOWR (stanowiących wody płynące) do Zasobu Wodnego. Przykładem w tym zakresie była podjęta przez OT KOWR próba przekazania do Wód Polskich nieruchomości (gruntów) stanowiących wody płynące zlokalizowanej na pięciu działkach w obrębie Lubiszewo i na jednej działce w obrębie Rokitki (Gmina Tczew). Pomimo decyzji Ministra Infrastruktury¹⁷, z której wynikało, że wody zlokalizowane na ww. działkach ewidencyjnych stanowią śródlądowe wody płynące w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących, Wody Polskie na wniosek Dyrektora OT KOWR¹⁸ w sprawie zasadności przejęcia ww. nieruchomości przez Wody Polskie¹⁹ wskazały, że grunty te były zbędne dla realizacji ich zadań i działań statutowych. Ponadto odmowę uregulowania stanu prawnego ww. gruntów (nieruchomości) w przedmiocie reprezentacji Skarbu Państwa uzasadniono również brakiem stosownego zapisu

¹⁷ Decyzja z dnia 01.04.2021 r. znak GM-DOK-4.774.15.2021.

¹⁸ Wniosek z dnia 09.11.2022 znak PRU.WOP.025.55.2022.AT.12.

¹⁹ Pismo Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku z dnia 11.09.2023 r. znak GD.RUM.2313.104.2023.AS.

w ewidencji gruntów i budynków, prowadzonej przez Starostę Tczewskiego²⁰, potwierdzającego że były to wody płynące („Wp”). Powyższe stanowisko Wody Polskie zaprezentowały pomimo, że Minister Infrastruktury skierował decyzję w sprawie określenia charakteru ww. wód także do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie jako do strony, a w treści jej uzasadnienia wskazano na podstawę prawną sprawowania praw właścicielskich przez Wody Polskie (art. 212 ust. 2 ustawy Prawo wodne). Odnosząc się do powołanej argumentacji Wód Polskich dotyczącej braku zmian w ewidencji gruntów i budynków w odniesieniu do ww. śródlądowych wód płynących Dyrektor OT KOWR dodatkowo wyjaśnił, że Oddział podjął próbę zmiany tych danych pomimo, iż decyzja Ministra Infrastruktury stanowiła podstawę prawną do dokonania zmian w ewidencji gruntów i budynków, co wprost wynikało z art. 219 ust. 4 ustawy Prawo wodne. W dniu zakończenia czynności kontrolnych w tej sprawie trwało postępowanie sądowo-administracyjne (sprawa rozpatrywana była w NSA) w związku z odmowną decyzją Starosty Tczewskiego²¹ dokonania aktualizacji danych w prowadzonej ewidencji gruntów i budynków.

W toku działalności OT KOWR w ww. zakresie wystąpiły także przypadki, gdy Wody Polskie:

- odmówiły złożenia stosownych wniosków do wojewody w sprawie stwierdzenia reprezentacji Skarbu Państwa przez Wody Polskie w stosunku do nieruchomości, które w ewidencji odpowiednich terytorialnie starostów zostały sklasyfikowane jako wody płynące (dwóch sztucznych zbiorników wodnych: Zalewu Mikorowskiego i Kanału w m. Lubstowo), motywując to także ich zbędnością dla realizacji zadań i działań statutowych Wód Polskich,
- Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku wystąpili do wojewody z wnioskami w sprawie stwierdzenia reprezentacji Skarbu Państwa przez Wody Polskie w stosunku do nieruchomości stanowiących wody płynące (sztuczne zbiorniki wodne: Zalew Żelice i Jezioro Damaszką); nastąpiło to pomimo braku działań ze strony OT KOWR.

Ponadto Dyrektor OT KOWR nadmienił, że w przypadku procedur dotyczących nieodpłatnego przekazywania właściwym terytorialnie starostom gruntów pokrytych wodami stojącymi (oznaczonymi zgodnie z ewidencją gruntów symbolem Ws) nie wystąpiły trudności proceduralne i nie odnotowano żadnego przypadku odmowy starosty odnośnie przejęcia tego rodzaju nieruchomości.

(akta kontroli str.858-912)

W okresie objętym kontrolą na terenie będącym we właściwości OT KOWR wystąpiło 13 przypadków wyłączenia z umów dzierżaw nieruchomości w celu ich nieodpłatnego przekazania, w tym 16 działek gruntu o łącznej powierzchni 6,4 ha. Wyłączone nieruchomości były przedmiotem nieodpłatnego przekazywania na rzecz gmin.

(akta kontroli str.650-652)

1.2 Realizacja przez OT KOWR zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP jednostkom samorządu terytorialnego

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą od JST wpłynęło łącznie 286 wniosków o przekazanie gruntów z Zasobu WRSP, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 66, 96, 86 oraz 38 wniosków.

²⁰ Działki te w ewidencji Starosty nie zostały sklasyfikowane jako wody płynące (Wp).

²¹ Szczegółowy opis postępowania wskazano w nieprawomocnym wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 7 grudnia 2023 r. sygn. III SA/Gd 526/23 (powszechnie dostępnym w: LEX nr 3650620).

W latach 2021-2024 OT KOWR skierował 27 wniosków²² o wydanie zgody na nieodpłatne przekazanie JST gruntów rolnych z Zasobu WRSP²³ do ministra właściwego ds. rozwoju wsi lub Dyrektora Generalnego KOWR²⁴. W ww. latach minister właściwy ds. rozwoju wsi (lub Dyrektor Generalny KOWR) wydał 26 zgód na przekazanie JST nieruchomości rolnych z Zasobu WRSP²⁵, przy czym w kolejnych latach liczba udzielonych zgód wyniosła: siedem, dziewięć, 10 (w 2024 r. nie udzielano zgód). W jednym przypadku w 2021 r. nie udzielono zgody²⁶ na przekazanie nieruchomości. Łączna powierzchnia gruntów objęta zgodami wyniosła 20,3 ha, w tym w roku: 2021 – 4,6 ha, 2022 – 7,2 ha, 2023 – 8,5 ha.

Powierzchnia nieruchomości rolnych Zasobu WRSP przekazanych nieodpłatnie JST na podstawie umów zawartych w okresie objętym kontrolą wyniosła 48,9 ha, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 9,2 ha, 12,9 ha, 22,9 ha oraz 3,9 ha. OT KOWR w kontrolowanym okresie w sprawie przekazania ww. nieruchomości rolnych zawarł 115 umów z JST, w tym odpowiednio w kolejnych latach: 27, 36, 37 i 15.

Z 27 umów zawartych w 2021 r.:

- pięć zawarto w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych JST w zakresie kultury i kultury fizycznej (z przeznaczeniem na tereny rekreacji i tereny rekreacyjno-sportowe);
- 19 zawarto w trybie art. 24 ust. 5c ustawy o gospodarowaniu i dotyczyły one nieruchomości wykorzystywanych pod drogi gminne, gruntów faktycznie wykorzystywanych jako drogi oraz gruntów przeznaczonych na te cele w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- trzy zostały zawarte w trybie art. 44 ust. 1 ustawy o gospodarowaniu i dotyczyły gruntów Zasobu zabudowanych obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym wraz z innym mieniem niezbędnym do korzystania z tej infrastruktury.

Z 36 umów zawartych w 2022 r.:

- osiem zawarto w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie kultury i kultury fizycznej (z przeznaczeniem na plac zabaw, boisko, tereny sportu i rekreacji) oraz w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych (z przeznaczeniem na przepompownię ścieków);
- 25 zawarto w trybie art. 24 ust. 5c ww. ustawy i dotyczyły one nieruchomości Zasobu zajętych pod drogi gminne, gruntów faktycznie wykorzystywanych jako drogi oraz gruntów przeznaczone na te cele w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- trzy zawarto w trybie art. 44 ust. 1 ww. ustawy i dotyczyły gruntów Zasobu zabudowanych obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom

²² W 2021 r. skierowano 11 wniosków, w 2022 – osiem wniosków, w 2023 r. – siedem wniosków (pięć do ministra właściwego ds. rozwoju wsi i dwa do Dyrektora Generalnego KOWR), w 2024 – jeden wniosek (do Dyrektora Generalnego KOWR).

²³ Przekazanie nieruchomości na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu do 4 października 2023 r. wymagało zgody ministra właściwego ds. spraw rozwoju wsi niezależnie od jej powierzchni.

²⁴ 24 wnioski do ministra właściwego ds. rozwoju wsi i trzy do Dyrektora Generalnego KOWR.

²⁵ Art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy o gospodarowaniu.

²⁶ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie wyraził zgody na przekazanie nieruchomości o powierzchni 0,67 ha dla Gminy D. z uwagi na wątpliwości dotyczące zapisów ujętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ww. Gminy odnoszących się do ww. nieruchomości. Zapisy ujęte w ww. studium nie pozwalały na jednoznaczne stwierdzenie ich zgodności z planowanym celem przekazania ww. nieruchomości (pisma znak DN.mr.621.32.2021 r. z dnia 17.01.2022 r. i 6.10.2022 r.).

mieszkalnym wraz z innym mieniem niezbędnym do korzystania z tej infrastruktury;

Z 37 umów zawartych w 2023 r.:

- 10 zawarto w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ww. ustawy na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych (z przeznaczeniem m.in. na: tereny sportu i rekreacji, plac zabaw, boisko), w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych (z przeznaczeniem pod budowę oczyszczalni ścieków), w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę oraz kanalizacji (z przeznaczeniem pod budowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej) a także w zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej (z przeznaczeniem pod rozbudowę pogotowia ratunkowego);
- 25 zawarto w trybie art. 24 ust. 5c ww. ustawy i dotyczyły one nieruchomości Zasobu zajętych pod drogi gminne, gruntów faktycznie wykorzystywanych jako drogi oraz grunty przeznaczone na te cele w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- dwie zawarto w trybie art. 44 ust. 1 i 43 ust. 2 ww. ustawy i dotyczyły one gruntów Zasobu zabudowanych obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym wraz z innym mieniem niezbędnym do korzystania z tej infrastruktury oraz nieruchomość mieszkaniową wraz z gruntem;

Z 15 umów zawartych 2024 r. (do 30 czerwca 2024):

- pięć zawarto w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie kultury i kultury fizycznej (z przeznaczeniem na tereny sportu i rekreacji, plac zabaw, ścieżkę dydaktyczną i boisko);
- 10 zawarto w trybie art. 24 ust. 5c ww. ustawy i dotyczyły one nieruchomości Zasobu zajętych pod drogi gminne, gruntów faktycznie wykorzystywanych jako drogi oraz gruntów przeznaczone na te cele w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku miejscowego planu – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

(akta kontroli str.687-708, 730-739)

W wyniku badania próby 12 spraw (umów)²⁷ prowadzonych i zakończonych w latach 2021-2024 (I kw.), dotyczących nieodpłatnego przekazania nieruchomości JST z Zasobu WRSP ustalono, że w OT KOWR:

- rzetelnie prowadzono kontrolę kompletności wniosków JST w tym zakresie; W przypadkach gdy wnioski nie spełniały wymogów wynikających z Wytocznych w sprawie nieodpłatnego przekazywania JST nieruchomości lub gdy nie zawierały kompletu niezbędnych załączników OT KOWR występował do wnioskodawców o ich uzupełnienie i ich dalsze procedowanie było uzależnione od jego dokonania;
- rzetelnie przeprowadzono czynności niezbędne do rozpoznania sprawy, odpowiednio je dokumentując, w szczególności za pomocą: dokumentów i wypisów pozyskanych z systemu SEG II, ksiąg wieczystych, rejestru gruntów, protokołów oględzin, zaświadczeń właściwych starostów i wojewodów oraz innych organów i podmiotów w razie zaistnienia takich potrzeb (wojewódzkiego konserwatora zabytków, geologa wojewódzkiego, dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Lasów Państwowych, itd.);
- rzetelnie przygotowano wnioski o zgodę ministra właściwego ds. rozwoju wsi na przekazanie nieruchomości; nie wystąpiły przypadki ich negatywnego

²⁷ Próba 12 spraw dobranych do badania według osądu kontrolera (sprawy nr: 616728, 616668, 616456, 616467, 616936, 616184, 616110, 616861, 615381, 616185, 616269, 616405).

rozpatrzenia; trzy wnioski zostały przez OT KOWR uzupełnione zgodnie z zakresem określonym przez Centralę KOWR²⁸;

- w umowach (aktach notarialnych) dotyczących nieodpłatnego przekazania nieruchomości rolnych m.in. zamieszczano klauzulę wynikającą jedynie z treści art. 24 ust. 5a pkt 1 ustawy o gospodarowaniu dotyczącą żądania zwrotu aktualnej wartości pieniężnej nieruchomości w przypadku zbycia lub przeznaczenia nieruchomości na inne cele niż określone w umowie przed upływem 10 lat od dnia jej nabycia (w przypadku pięciu umów) lub informację o zapoznaniu stron z treścią art. 24 ust. 5a ustawy o gospodarowaniu (w jednej umowie); ponadto w aktach notarialnych zobowiązywano JST do zamieszczenia na terenie przekazanych nieruchomości i gruntów stosownych tablic informacyjnych i pamiątkowych.

Zdaniem NIK pominięcie w ww. pięciu umowach nieodpłatnego przekazania nieruchomości (aktach notarialnych) treści art. 24 ust. 5a pkt 2²⁹ ww. ustawy, może skutkować nie zabezpieczeniem w pełni interesu Skarbu Państwa w zakresie nieruchomości będących przedmiotem tych umów.

(akta kontroli str. 25-26, 793-846, 913-962)

W latach 2021-2024 upływał 10-letni okres na wykorzystanie nieruchomości rolnych przekazanych przez OT KOWR dla JST na podstawie 224 umów zawartych latach 2011-2014³⁰. W latach 2021-2024 (do 30 czerwca 2024 r.) przeprowadzono 99 kontroli³¹ w trybie nadzoru właścicielskiego nad realizacją przez JST obowiązków wynikających z ww. umów dotyczących zagospodarowania nieruchomości Zasobu WRSP. W 2021 r. przeprowadzono 37 kontroli, w 2022 – 13, w 2023 – 21 a w 2024 – 28. Ponadto na III kw. 2024 r. zaplanowano dziewięć kontroli. Łącznie przeprowadzono lub zaplanowano 106 kontroli, które dotyczyły nieruchomości przekazanych w latach 2011-2014 na podstawie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c ustawy o gospodarowaniu. W przypadku pozostałych 118 umów dotyczących nieruchomości przekazanych w latach 2011-2014 nie planowano i nie realizowano kontroli, gdyż dotyczyły one:

- nieruchomości zajętych pod drogi gminne lub faktycznie wykorzystywanych jako drogi, które zostały przekazane JST na podstawie art. 24 ust. 5c ustawy o gospodarowaniu,
- nieruchomości (gruntów) Zasobu zabudowanych obiektami infrastruktury technicznej towarzyszącej budynkom mieszkalnym wraz z innym mieniem niezbędnym do korzystania z tej infrastruktury przekazanych JST w trybie art. 44 ust. 1 i 43 ust. 2 ww. ustawy,

a konieczność kontroli wynikająca z art. 24 ust. 5a ww. ustawy i z Wytucznych dotyczących nadzoru właścicielskiego nad realizacją obowiązków wynikających z umów/decyzji dotyczących zagospodarowania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa³², stanowiących załącznik do zarządzenia nr 144/2022/W

²⁸ W opinii Centrali KOWR trzy wnioski wymagały uzupełnienia w zakresie:

- zgody (pozwolenia) Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na nieodpłatne przekazanie gminie przez OT KOWR wskazanej nieruchomości na której znajdował się zabytkowy park oraz informacji o terminie rozpoczęcia planowanej inwestycji planowanej przez gminę (sprawa nr 616456).
- informacji o działaniach podjętych przez OT KOWR w sprawie działek drogowych graniczących z przekazywaną nieruchomością (sprawa nr 616668),
- informacji o źródłach finansowania planowanej przez gminę budowy zaplecza rekreacyjno-sportowego na przekazywanej nieruchomości oraz informacji czy gmina zamierzała modernizować już istniejący plac zabaw znajdujący się na przekazywanej nieruchomości (sprawa nr 615381).

²⁹ W brzmieniu: „w okresie 10 lat od dnia nabycia nieruchomości nie wykorzystał jej na cele określone w umowie”.

³⁰ W kolejnych latach odpowiednio: 65, 37, 53 i 69.

³¹ W tym dwie kontrole dotyczące umów związanych z nieodpłatnym przekazaniem gruntów JST zawartych w 2010 r.

³² Wytuczne dotyczące nadzoru właścicielskiego nad realizacją obowiązków wynikających z umów/decyzji dotyczących zagospodarowania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa stanowiące

Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 22 grudnia 2022 r. dotyczyła nieruchomości przekazanych JST w trybie art. 24 ust. 5 pkt 1 lit. c.

W wyniku 99 kontroli przeprowadzonych w latach 2021-2024 w przypadku realizacji 59 umów przez JST OT KOWR nie stwierdził nieprawidłowości. Natomiast w przypadku 40 skontrolowanych umów (spraw) stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- zbyciu nieruchomości przed upływem 10 lat od dnia jej nabycia w pięciu przypadkach, w tym trzech nieruchomości na rzecz osób prywatnych oraz dwóch na rzecz spółek gminnych,
- niewykorzystaniu przekazanych nieruchomości na cele określone w umowie w 35 przypadkach, w tym w 18 przypadkach dotyczyło to całości przekazanych nieruchomości, a w 17 przypadkach ich części.

W związku ze stwierdzeniem ww. nieprawidłowości w OT KOWR podjęto następujące działania:

- w 13 sprawach wystąpiono do JST o zwrot aktualnej wartości pieniężnej przekazanych nieruchomości na podstawie art. 24 ust. 5a ustawy o gospodarowaniu³³ (należności z tytułu trzech umów zostały opłacone w łącznej kwocie 57,6 tys. zł, w sprawie należności z tytułu jednej umowy JST złożyła wniosek o rozłożenie płatności na raty, należności z tytułu pięciu umów nie zostały opłacone³⁴, w sprawie należności dotyczących dwóch umów podjęto decyzję o zwrocie wartości przekazanych nieruchomości³⁵ przez JST, sprawy dotyczące dwóch należności znajdowały się w trakcie postępowań sądowych); Należności z powyższego tytułu dotyczące sześciu spraw (które zostały naliczone i ujęte w ewidencji księgowej OT KOWR i nieopłacone w kontrolowanym okresie wynosiły łącznie 807,2 tys. zł³⁶, według stanu na 30 czerwca 2024 r.),
- w 13 sprawach trwało rozpatrywanie wyjaśnień złożonych przez JST,
- w jednej sprawie wystąpiono do JST o zwrot nieruchomości³⁷ (sprawa w toku),
- w 13 sprawach po analizie informacji ujętych w wyjaśnieniach JST uznano, że cel zawarty w umowach został spełniony.

(akta kontroli str.730-792)

Z przeprowadzonych 97 kontroli realizacji warunków umowy nieodpłatnego przekazania nieruchomości na rzecz JST w latach 2021-2024 (w zakresie nieruchomości przekazanych w latach 2011-2024):

- 63 kontrole wykonano przed upływem 10-letniego okresu od dnia zawarcia umowy (dziewięć kontroli zaplanowanych na III kwartał 2024 r. obejmuje umowy, których 10-letni termin również jeszcze nie minął),
- 34 kontrole wykonano po upływie 10-letniego okresu od dnia zawarcia umowy.

Z wyjaśnień Dyrektora OT KOWR wynika, że część kontroli w JST z przyczyn organizacyjno-kadrowych przeprowadzano po upływie 10 lat od dnia zawarcia umowy. Wynikało to z wcześniejszych interpretacji zapisów Wytycznych w sprawie nadzoru właścicielskiego o treści „Kontrole nieruchomości objętych powyższymi umowami należy przeprowadzić w zależności od zobowiązań ciążących na nabywcy, w okresie ich obowiązywania, jak również po umownym terminie na ich

załącznik do zarządzenia nr 144/2022/W Dyrektora Generalnego KOWR z dnia 22 grudnia 2022 r., dalej „Wytyczne w sprawie nadzoru właścicielskiego”.

³³ Z przepisu tego wynika, że w pierwszej kolejności OT KOWR występuje do JST z żądaniem zwrotu aktualnej wartości pieniężnej przekazanej nieruchomości, ustalonej według zasad określonych w art. 30 ust. 1 ustawy o gospodarowaniu.

³⁴ Sprawy te przekazano do Sekcji prawnej.

³⁵ Wezwania JST do zapłaty były w trakcie przygotowywania.

³⁶ Ponadto w ewidencji księgowej KOWR ujęto należności na kwotę 8 888,6 tys. zł dotyczącą 21 spraw prowadzonych przed 2021 r., z której do 30 czerwca 2024 r. uregulowano 475,4 tys. zł.

³⁷ W pierwszej kolejności OT KOWR na podstawie art. 24 ust. 5a ustawy o gospodarowaniu występował do JST z żądaniem zwrotu aktualnej wartości przekazanej nieruchomości.

realizację". Od II kw. 2024 r. terminy kontroli realizacji warunków umowy nieodpłatnego przekazania ustalane są jak najbliższej upływu 10 letniego okresu (tuż przed jego zakończeniem).

(akta kontroli str. 850-853)

Badanie dokumentacji czterech³⁸ spraw prowadzonych w związku z niewykorzystaniem przekazanych nieruchomości na cel określony w umowach³⁹ (po upływie 10 lat) wykazało, że w OT KOWR podejmowano następujące czynności w celu zwrotu aktualnej wartości pieniężnej przekazanych nieruchomości (lub ich zwrotu do Zasobu WRSP):

- 1) po ustaleniu w trakcie kontroli w JST, że zagospodarowanie nieruchomości było niezgodne z umową lub że nie była ona wykorzystywana na cele określone w umowie pisemnie wzywano JST do złożenia stosownych wyjaśnień,
- 2) w przypadku zaakceptowania złożonych wyjaśnień i argumentów informowano o tym pisemnie JST, a w przypadku nieprzekonujących wyjaśnień i argumentów lub braku wyjaśnień ze strony JST pisemnie informowano ją o podjęciu decyzji o konieczności zwrotu aktualnej wartości pieniężnej przekazanej nieruchomości, która zostanie ustalona przez OT KOWR według zasad określonych w art. 30 ust. 1 ustawy o gospodarowaniu,
- 3) następnie przekazywano do JST pisemną informację o konieczności zwrotu wartości pieniężnej przekazanej nieruchomości, z uwzględnieniem ustalonej przez OT KOWR aktualnej wartości pieniężnej przekazanej nieruchomości ustalonej na podstawie operatu szacunkowego⁴⁰,
- 4) w przypadku braku uregulowania przez JST ustalonej należności wysyłano do JST ostateczne (przedsądowe) wezwanie do zapłaty należności (w terminie siedmiu dni),
- 5) po wyczerpaniu proceduralnych i administracyjnych możliwości dotyczących zwrotu należności ustalonych dla JST, sprawę przekazywano do Sekcji Prawnej OT KOWR, która analizowała dokumentację sprawy pod kątem prawnym i przygotowywała i przekazywała do właściwego sądu pozew sądowy w celu wyegzekwowania ww. należności,
- 6) w niektórych, szczególnych i uzasadnionych przypadkach OT KOWR wyrażał zgodę na zwrot przez JST przekazanej nieruchomości do Zasobu WRSP lub odroczenie terminu płatności ustalonej należności, bądź rozłożenie jej na raty.

Z czterech badanych spraw:

- jedna zakończyła się zwrotem nieruchomości przekazanej do JST do Zasobu WRSP,
- jedna zakończyła się uregulowaniem ustalonej należności przez JST (po wcześniejszym wyrażeniu zgody przez OT KOWR na odroczenie terminu płatności),
- jedna zakończyła się prawomocnym wyrokiem sądowym zasądającym wpłatę spornej należności na rzecz OT KOWR przez JST (należność została uregulowana),
- w jednej wydano nieprawomocny wyrok sądowy zasądający wpłatę spornej należności na rzecz OT KOWR przez JST (w dniu zakończenia czynności kontrolnych postępowanie sądowe nie było zakończone, OT KOWR przygotował i wysłał odpowiedź na apelację wniesioną przez JST).

(akta kontroli str.709-729)

³⁸ Cztery sprawy wybrane według osądu kontrolera: nr: 102682, 102931, 103550, 106296.

³⁹ Nieprawidłowości w powyższym zakresie były ustalane przez OT KOWR w toku kontroli prowadzonych w JST, którym przekazano nieruchomości rolne.

⁴⁰ Wyceny (operaty) nieruchomości dokonywane były przez uprawnionych rzeczoznawców majątkowych.

Dyrektor OT KOWR wskazał, że w toku rozpatrywania spraw związanych z ewentualnym niewykorzystaniem przez JST przekazanych im nieruchomości na cel określony w umowach występowały problemy wynikające z braku doprecyzowania (lub odmiennych interpretacji) zapisu o treści:

- a) „...w okresie 10 lat od dnia nabycia nieruchomości nie wykorzystał jej na cele określone w umowie”, ujętego w art. 24 ust. 5a pkt 2 ustawy o gospodarowaniu, które przekładały się na wątpliwości:
 - czy niewykonanie inwestycji na gruncie ale przygotowanie kompletu dokumentacji i zarezerwowanie środków finansowych przez gminę (lub rozpoczęcie inwestycji po okresie 10 lat) jest wystarczającą przesłanką do uznania że inwestycja została wykonana,
 - jaką powierzchnię zagospodarowania nieruchomości można uznać za realizację celu określonego w umowie gdyż często nieruchomość jest wykorzystana w niewielkim procencie (od 5,0 do 40,0 %),
 - czy gmina ma obowiązek zagospodarowywać te części przekazanej nieruchomości, które ze względu na: ukształtowanie terenu, trudności z dojazdem, zalesienia, zakrzaczenia, pagórki, wąwozy, teren podmokły, są trudne do zagospodarowania, a jeżeli nie to czy można uznać, że gmina wykorzystała ją na cele określone w umowie,
 - czy wykonanie inwestycji w okresie 10 lat a następnie fizyczne jej zużycie lub zniszczenie, rozebranie inwestycji, która podczas kontroli jest nieużytkowana albo niewidoczna jest wystarczającą przesłanką do uznania, że inwestycja została wykonana zgodnie z umową;
- b) „...przed upływem 10 lat, licząc od dnia nabycia nieruchomości, zbył...”, ujętego w art. 24 ust. 5a pkt 1, które przekładały się na wątpliwości:
 - czy pomimo zbycia przekazanej nieruchomości dla podmiotu lub spółki zależnej od JST, które realizują cel zawarty w umowie można uznać, że inwestycja została wykonana przez JST i czy można to uznać w przypadku gdy podmiot lub spółka zależna częściowo wykonała cel zawarty w umowie (czy można uznać, że inwestycja została wykonana zgodnie z celem zawartym w umowie),
 - jak postępować w przypadku zbycia nieruchomości przez JST a następnie odkupienia albo innego jej nabycia z powrotem do zasobu mienia komunalnego JST w okresie 10 lat obowiązywania umowy.

W związku z powyższym w OT KOWR w trakcie kontroli i rozpatrywania spraw dotyczących realizacji umów związanych z przekazaniem nieruchomości do JST sprawdzano przede wszystkim czy inwestycja została wykonana, a jeżeli nie, to ustalano z jakich przyczyn. Każda sprawa była badana indywidualnie, z uwzględnieniem stopnia wykorzystania powierzchni nieruchomości na realizację celu określonego w umowie (wielkości inwestycji w stosunku do powierzchni nieruchomości, stanu zagospodarowania terenu i jego ukształtowania). Indywidualne podejście do ww. spraw i problemów wynikało także z braku jednoznacznego orzecznictwa sądowego w powyższym zakresie. Zespół prawny OT KOWR przed skierowaniem sprawy do sądu poddawał je szczegółowej analizie, również pod kątem jak najlepszego zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa.

Ponadto z wyjaśnień Dyrektora OT KOWR wynika, że OT KOWR nie otrzymywał sygnałów o nieprawidłowościach w zakresie wykorzystania przez JST przekazanych nieruchomości.

(akta kontroli str.730-737, 771-776)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

127

1.3 Realizacja przez OT KOWR zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP Lasom Państwowym

Opis stanu faktycznego

W poszczególnych latach objętych kontrolą spraw o przekazanie Lasom Państwowym gruntów rolnych z Zasobu WRSP prowadzono odpowiednio: dziewięć, siedem, dziewięć i 16⁴¹. Powierzchnia nieruchomości rolnych objęta prowadzonymi sprawami wyniosła w roku: 2021 – 63,0 ha, 2022 – 308,8 ha, 2023 – 125,1 ha oraz 2024 – 280,9 ha⁴².

W latach 2021-2023 OT KOWR skierował pięć wniosków⁴³ do starostów o wydanie decyzji o nieodpłatnym przekazaniu Lasom Państwowym nieruchomości rolnych z Zasobu WRSP. W oparciu o wnioski Dyrektora OT KOWR do starostów, na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy o gospodarowaniu⁴⁴ wydali oni cztery decyzje⁴⁵ o nieodpłatnym przekazaniu Lasom Państwowym nieruchomości rolnych z ww. zasobu. W jednym przypadku postępowanie zostało umorzone⁴⁶ w związku ze zmianą przepisów prawa⁴⁷. Powierzchnia gruntów rolnych objętych decyzjami wyniosła: 24,4 ha, 2,3 ha, 12,0 ha oraz 0,44 ha⁴⁸. W 2024 r. nie przekazywano Lasom Państwowym nieruchomości rolnych z Zasobu WRSP.

Powierzchnia nieruchomości rolnych przekazanych Lasom Państwowym z Zasobu WRSP w poszczególnych latach objętych kontrolą odpowiednio: w 2021 – 24,4 ha oraz w 2022 r. – 14,7 ha.

(akta kontroli str. 50-51, 90-91, 93-95)

W wyniku badania próby czterech spraw⁴⁹ prowadzonych i zakończonych wydaniem decyzji w okresie objętym kontrolą, dotyczących nieodpłatnego przekazania nieruchomości Lasom Państwowym z Zasobu WRSP ustalono, że przedmiotem nieodpłatnych przekazania gruntów rolnych, zgodnie z ww. art. 24 ust. 4 ustawy o gospodarowaniu, były wydzielone geodezyjnie grunty wchodzące w skład ww. zasobu, przeznaczone do zalesienia, a zatem nieprzewidziane do prowadzenia gospodarki rolnej. Podczas przygotowania nieruchomości rolnych do nieodpłatnego przekazania dokonywano:

- określenia aktualnego stanu zagospodarowania działek Zasobu WRSP,
- ustalenia, czy w stosunku do ww. działek nie toczy się postępowanie administracyjne lub postępowanie sądowe w związku z niezgodnym z przepisami prawa przejęciem na rzecz Skarbu Państwa oraz czy w odniesieniu do tych działek nie wpłynęły wnioski dotyczące roszczeń reprivatyzacyjnych – OT KOWR dokonywał tych ustaleń w uzgodnieniu z Wojewodą Pomorskim oraz odpowiednio ze Starostą Słupskim albo Starostą Bytowskim,
- sprawdzenia, czy nie została wszczęta już procedura związana z trwałym rozdysponowaniem wszystkich albo niektórych z działek objętych wnioskiem, a jeżeli tak, to których działek to dotyczy,

⁴¹ Łącznie w okresie objętym kontrolą prowadzono 41 spraw.

⁴² Łączna powierzchnia objęta prowadzonymi sprawami wyniosła 777,7 ha.

⁴³ Na podstawie wniosków: Nadleśnictwa Warcino z 21 maja 2021 r., Nadleśnictwa Łupawa z 22 października 2021 r., Nadleśnictwa Miastko z 31 stycznia 2022 r., Nadleśnictwa Warcino z 29 sierpnia 2022 r., Nadleśnictwa Miastko z 14 listopada 2022 r.

⁴⁴ W brzmieniu obowiązującym do dnia 4 października 2023 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 2329, ze zm.).

⁴⁵ Odpowiednio nr: GN.6846.1.2021.IV z 24 listopada 2021 r., G.6821.3.2022.VI z 28 lutego 2022 r., GN.6844.1.2022.IV z 25 listopada 2022 r. oraz G.6821.4.2022.VI z 15 grudnia 2022 r.

⁴⁶ Pismo nr PRU.WKUZ.SL.4242.14.2023.AC.1 z 12 października 2023 r.

⁴⁷ Na mocy art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1933).

⁴⁸ Łączna powierzchnia gruntów objęta decyzjami wyniosła 39,1 ha.

⁴⁹ Próba spraw dobranych do badania obejmowała wszystkie nieodpłatne przekazania na rzecz Lasów Państwowych (sprawy nr: 615500, 615996, 616374, 616416).

- ustalenia stanu prawnego ewentualnych ograniczeń w rozdysponowaniu działek dotyczących gruntów lub obiektów, które z mocy odrębnych przepisów stanowią własność innych podmiotów i powinny być im przekazane, tj. wód płynących, urządzeń i obiektów melioracji podstawowej – OT KOWR dokonywał powyższych ustaleń w uzgodnieniu z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Zarząd Zlewni w Pile oraz Nadzór Wodny w Słupsku i w Miastku),
 - rozpoznania innych uwarunkowań mających znaczenie przy rozpatrywaniu możliwości przekazania w zakresie: występowania złóż surowców naturalnych oraz wydawanie koncesji na rozpoznawanie, dokumentowanie lub eksploatację złóż – w porozumieniu z Marszałkiem Województwa Pomorskiego, planowanego przebiegu dróg krajowych i autostrad oraz wystąpienia lub brak zamiaru wystąpienia o wydanie decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji autostrady bądź o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej – w porozumieniu z Dyrektorem Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Gdańsku, ochrony konserwatorskiej – w porozumieniu z Dyrektorem Delegatury wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Słupsku, planowanego przebiegu dróg wojewódzkich – w porozumieniu z Dyrektorem Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, planowanego przebiegu dróg powiatowych – w porozumieniu z Dyrektorem Zarządu Dróg Powiatowych w Bytowie i w Słupsku.
- (akta kontroli str. 52-58, 64-67, 72-74, 80-81)

W latach 2021-2024 nie przygotowywano wniosków o udzielenie Dyrektorowi oddziału albo zastępcy Dyrektora OT KOWR szczególnego pełnomocnictwa do nieodpłatnego przekazania nieruchomości rolnej na rzecz Lasów Państwowych. Do 4 października 2023 r. na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów OT KOWR umocowany był do wnioskowania o nieodpłatne przekazanie nieruchomości rolnych przeznaczonych do zalesienia Lasom Państwowym (gruntów rolnych pozostających we właściwości miejscowej OT KOWR), a decyzję w ww. sprawach podejmował starosta. W okresie objętym kontrolą w wewnętrznych wytycznych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa nie uregulowano sposobu postępowania w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP Lasom Państwowym.

(akta kontroli str. 91-92)

Zgodnie z ww. art. 24 ust. 4 ustawy o gospodarowaniu każdorazowe przekazanie nieruchomości rolnej określonych w decyzji wydanej na rzecz Lasów Państwowych następowało w trybie określonym w art. 19 ww. ustawy, tj. poprzez sporządzenie protokołu zdawczo-odbiorczego⁵⁰, podpisanego przez reprezentującego OT KOWR p.o. Dyrektora albo p.o. jego zastępcy oraz nadleśniczego nadleśnictwa, któremu nieodpłatnie przekazano nieruchomość.

(akta kontroli str. 59-60, 68, 75-76, 82)

Dane w zakresie ww. spraw zostały wprowadzone do systemu ewidencji geodezyjnej SEG II. Podczas weryfikacji wprowadzonych danych w oparciu o dokumentację źródłową stwierdzono niejednorodności dotyczące wskazywania daty nieodpłatnego przekazania nieruchomości Lasom Państwowym. Niejednorodności te zostały skorygowane w trakcie kontroli NIK.

(akta kontroli str. 61-63, 69-71, 77-79, 83-85, 89-90)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁵⁰ Odpowiednio z: 20 grudnia 2021 r., 22 lipca 2022 r., 13 lutego 2023 r. oraz 27 lutego 2023 r.

979

1.4 Realizacja przez OT KOWR zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą wpłynęło łącznie siedem pism lub wniosków dotyczących nieodpłatnego przekazania kościołom⁵¹ oraz zgromadzeniom zakonnym⁵² gruntów Zasobu WRSP, w tym w roku:

- 1) 2020 – jedno⁵³, bez wskazania działki gruntu, przekazane przez Wojewodę Pomorskiego,
- 2) 2022 – trzy⁵⁴: pierwsze – bez wskazania działki gruntu, drugie – dotyczące działki gruntu nr 270 o pow. 61,3 ha oraz trzecie – dotyczące działki gruntu nr 5/3 bez wskazania ich powierzchni, które bezpośrednio wpłynęły do OT KOWR,
- 3) 2023 – dwa⁵⁵: pierwsze – dotyczące działek gruntu nr: 19/8, 34, 36/1, 39/2, 85 i 270 bez wskazania ich powierzchni, bezpośrednio złożone do OT KOWR i drugie – bez wskazania działki gruntu, przesłane za pośrednictwem Centrali KOWR,
- 4) 2024 – jedno⁵⁶, bez wskazania działki gruntu, przekazane przez Wojewodę Pomorskiego.

W 2021 r. nie wpłynęło żadne pismo lub wniosek.

W odpowiedzi na wszystkie złożone pisma lub wnioski Dyrektor OT KOWR nie wyraził zgody na przekazanie gruntów rolnych ww. podmiotom lub poinformował o braku w Zasobie WRSP takich nieruchomości, tym samym kościoły i zgromadzenia zakonne nie otrzymywały gruntów z Zasobu WRSP. W przypadku jednej odmowy dotyczącej sprawy z 2023 r., złożono zażalenie do ministra właściwego ds. rozwoju wsi, które także zostało rozpatrzone odmownie.

(akta kontroli str. 96, 100-101)

OT KOWR przed wydaniem rozstrzygnięcia o wyrażeniu zgody na nieodpłatne przekazanie na rzecz osób prawnych Kościoła Katolickiego rzetelnie przeprowadzał analizę pism i wniosków, zgodnie z obowiązującymi w KOWR *Wytycznymi dotyczącymi nieodpłatnego przekazywania nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, na rzecz kościelnych osób prawnych różnych wyznań, na tworzenie lub powiększanie gospodarstw rolnych przez kościoły i inne związki wyznaniowe, sprawowanie kultu religijnego lub działalności w zakresie charytatywno-opiekuńczym lub oświatowo-wychowawczym, określonych w ustawach o stosunku Państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych w Rzeczypospolitej Polskiej*⁵⁷.

Zgodnie z ww. wytycznymi weryfikowano podmiotowość wniosku, mając na uwadze, że nieodpłatne przekazanie nieruchomości rolnych mogło odbywać się na rzecz poszczególnych kościelnych osób prawnych z przeznaczeniem na gospodarstwa rolne m. in. parafii, diecezji albo zakonów. Jednocześnie badano dopuszczalną

⁵¹ Kościoły: katolicki, grekokatolicki.

⁵² Katolickie stowarzyszenie życia apostołskiego oraz katolickie zgromadzenie zakonne.

⁵³ Parafia Rzymskokatolicka Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Marzęcinie – na podstawie art. 70a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1966).

⁵⁴ Diecezja (Eparchia) Olsztynsko-Gdańska Kościoła Grekokatolickiego w Olsztynie – ustawa j.w., bez podania jednostki redakcyjnej tekstu prawnego, Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Floriana w Szymankowie – na podstawie art. 70a ustawy j.w., Prowincja Chełmińsko-Poznańska Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulow Chełmnie – ugoda w sprawie przyznania zamiennej nieruchomości dla Prowincji Chełmińsko-Poznańskiej Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Chełmnie z 20 lipca 1998 r.

⁵⁵ Prowincja Polska Zgromadzenia Zakonnego Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści w Warszawie – art. 70a ustawy j.w., Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Floriana w Szymankowie – na podstawie art. 70a ustawy j.w.

⁵⁶ Parafia Rzymskokatolicka Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Marzęcinie – na podstawie art. 70a ustawy j.w.

⁵⁷ Załącznik do Zarządzenia Nr 65/2020/W Dyrektora Generalnego KOWR z 26 maja 2020 r.

wielkość nieruchomości rolnej, która mogła być przedmiotem przekazania – w przypadku badanych wniosków odpowiednio: 15 ha oraz 50 ha.

Rozpatrując pisma i wnioski, Dyrektor OT KOWR kierował się zasadą gospodarowania Zasobem WRSP wskazującą, iż w pierwszej kolejności rozdysponowanie gruntów rolnych następuje w drodze wydzierżawienia albo sprzedaży nieruchomości rolnych na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych, a zatem mając na uwadze, że nieodpłatne przekazanie nie należy do podstawowych ustawowych zadań KOWR i nie ma charakteru obligatoryjnego, jak również roszczeniowego.

Ponadto odpowiadając na pisma podmiotów kościelnych w ww. sprawach OT KOWR:

- 1) badał, czy wskazana nieruchomość nie była przedmiotem innego rozdysponowania,
- 2) wskazywał, iż przedmiotem przekazania mogą być wyłącznie nieruchomości rolne przeznaczone na ten cel w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy lub w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w stosunku do których nie została wydana decyzja o lokalizacji albo o realizacji celu publicznego, weryfikując jednocześnie, czy grunt rolny podlega wyłączeniu z tego tytułu,
- 3) wyjaśniał, iż nie podlegają przekazaniu nieruchomości:
 - w stosunku do których zachodzą przesłanki uniemożliwiające sprzedaż o których mowa w wytycznych dotyczących sprzedaży nieruchomości Zasobu WRSP;
 - położone w granicach administracyjnych miast;
 - objęte propozycją tzw. „wyłączeń 30 %” w stosunku do których dzierżawca wyraził zgodę na ich wyłączenie;
 - będące w dzierżawie jednoosobowych spółek hodowli roślin uprawnych lub hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej;
 - nabyte na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego albo art. 32a ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.
- 4) wskazywał, iż na tworzenie gospodarstw rolnych mogą zostać przekazane grunty położone na terenie gminy, na której znajduje się kościelna osoba prawna bądź grunty (stanowiące jedną lub kilka działek) umożliwiające racjonalne ukształtowanie gospodarstwa rolnego, położone na terenie gmin sąsiednich.

Badanie siedmiu ww. spraw wykazało, iż:

- w trzech wnioskach kościelnej osoby prawnej, związanych z postępowaniem administracyjnym prowadzonym przez Wojewodę Pomorskiego, wskazano grunty rolne będące ich przedmiotem, przy czym w jednym wniosku wskazanie dotyczyło działek, które uprzednio zostały zbyte na rzecz osoby fizycznej i tym samym nie stanowiły one mienia wchodzącego w skład Zasobu WRSP, a w dwóch wnioskach (tego samego wnioskodawcy) wskazanie dotyczyło działek objętych rozdysponowaniem w postaci dzierżawy nieruchomości rolnych i sprawę rozstrzygnięto wydaniem postanowienia, które omówiono poniżej,
- w czterech przypadkach kościelne osoby prawne zwróciły się pisemnie o informacje dotyczące nieruchomości pozostających w Zasobie WRSP możliwych do nieodpłatnego przekazania, wobec tego Dyrektor OT KOWR

pisemnie poinformował te podmioty i Wojewodę Pomorskiego o braku w Zasobie WRSP takich nieruchomości⁵⁸.

(akta kontroli str. 102-109, 124-125, 131-136, 140-227, 245-277)

Postanowieniem nr 1/2024 z 5 stycznia 2024 r. Dyrektor OT KOWR odmówił wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości rolnych, w ramach toczącego się postępowania przed Wojewodą Pomorskim, w trybie przewidzianym art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵⁹. Od powyższego odwołania wniesiono zażalenie⁶⁰.

Dyrektor OT KOWR posiadał umocowanie do wydawania postanowień o wyrażeniu bądź odmowie wyrażenia zgody na nieodpłatne przekazanie gruntów rolnych na rzecz kościelnych osób prawnych⁶¹.

(akta kontroli str. 110-118, 228-244)

W latach 2020-2024 nie przygotowano wniosków o udzielenie Dyrektorowi albo zastępcy Dyrektora OT KOWR szczególnego pełnomocnictwa do nieodpłatnego przekazania nieruchomości rolnych.

(akta kontroli str. 96)

W okresie objętym kontrolą nie zawarto żadnej umowy o nieodpłatne przekazanie gruntów na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych w oparciu o wnioski, które wpłynęły w tym lub w poprzedzającym zakresie czasowy objęty kontrolą.

(akta kontroli str. 101)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.5 Realizacja przez OT KOWR zadań w zakresie nieodpłatnego przekazywania nieruchomości wchodzących w skład Zasobu WRSP na rzecz fundacji i organizacji pożytku publicznego

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą do OT KOWR nie wpłynęły wnioski o nieodpłatne przekazanie gruntów Zasobu WRSP na rzecz fundacji i organizacji pożytku publicznego.

W latach 2021-2024 Dyrektor OT KOWR nie wydał postanowień o udzieleniu zgody bądź o odmowie udzielenia zgody na nieodpłatne przekazanie nieruchomości rolnych. We wskazanym okresie nie wpłynęły również zażalenia do ministra właściwego ds. rolnictwa i rozwoju wsi.

(akta kontroli str. 278)

W okresie objętym kontrolą nie podpisano umów o nieodpłatne przekazanie gruntów Zasobu WRSP na rzecz fundacji i organizacji pożytku publicznego.

(akta kontroli str. 282)

Z uwagi na brak zawartych umów nieodpłatnego przekazania nieruchomości rolnych Zasobu WRSP na rzecz fundacji i organizacji pożytku publicznego, w okresie objętym

⁵⁸ Pisma nr: PRU.WKUR.4241.20.2020.KJ.1 z 10 sierpnia 2020 r., PRU.WKUR.4241.17.2022.KJ.2 z 5 grudnia 2022 r., PRU.WKUR.4241.9.2023.KJ.14 z 6 września 2023 r. oraz PRU.WKUR.4241.24.2020.KJ.5 z 12 lipca 2024 r.

⁵⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

⁶⁰ Wniesione pismem z 17 stycznia 2024 r., a następnie przekazane do ministra właściwego ds. rozwoju wsi pismem nr PRU.WKUZ.GZ.4241.9.2022 z 23 stycznia 2024 r.

⁶¹ Odpowiednio z: 4 marca 2021 r., 7 października 2022 r. oraz 26 stycznia 2024 r.

kontrolą oraz w okresie go poprzedzającym nie dokonywano sprawdzeń w zakresie wykorzystania gruntów oraz nie przeprowadzano kontroli w trybie nadzoru właścicielskiego w tym zakresie.

(akta kontroli str. 282-283)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 10 września 2024 r.

Kontroler
Adam Gęstwicki
główny specjalista kontroli
państwowej

Adam Gęstwicki
.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

2 up.
p.o. Wicedyrektor
p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku
.....
podpis
Ewa Dusza

W zweryfikowanym
załączniku
Hole